

Fotograaf Geert Goiris

Lange tijd voor verstilling

De voorbije vijf jaar is het werk van fotograaf Geert Goiris internationaal gewaardeerd en getoond in tal van musea, kunstencentra en galeries. Steeds weet hij de kijker te boeien door dat éne treffende beeld.

EEN EXPLOESIE IN HET PARK

Geert Goiris (Bornem, 1971) is docent aan Sint-Lukas Brussel. Hij geeft er fotografie, genre: landschap. Het zal zowat vijf jaar geleden zijn dat ik voor het eerst kennis maakte met zijn werk. Het was op *Hortus Panoramicus*, een groepstentoonstelling in enkele parken rond het Kasteel van Gaasbeek, met op diverse plaatsen een foto van de omgeving. Die foto's stonden op de plaats van waaruit ze genomen waren, er was wel een opvallend 'detail': op de foto was een explosie te zien. Voor de rest was er de rust van de natuur, een arcadisch landschap met een lichte bries en nu en dan een opvliegende vogel.

De foto's waren echt, het waren geen getrukeerde beelden, het waren precieze en haarscherpe opnamen van wat er enkele weken voordien had plaatsgegrepen. De explosies waren allemaal verschillend. Eén was er als een geestesverschijning, een vurige walm boven het gras bij de rand van het bos, een andere was midden op de vijver, een fontein van water en stoom. Die beelden zijn me bijgebleven, ze waren zo verrassend, contrasterend met de omgeving en toch weer niet, én zo mooi. Explosies kunnen mooi zijn.

Bij onze ontmoeting in zijn woonst in de Seefhoek in Antwerpen Noord vertelt Geert Goiris dat hij iets buiten wou doen in *Hortus Panoramicus*. We denken immers in de volle natuur te vertoeven, maar heel het parkland-

12 minutes silence, Brussels
2003

Fotograaf Geert Goiris

schap is door mensenhand tot stand gekomen, is eigenlijk puur cultuur. Een explosie is als een natuurverschijnsel, maar is ook gemanipuleerd en hier gelukkig gecontroleerd door de mens. Bij de foto-opnamen ging het om fracties van seconden, helemaal in tegenstelling tot zijn gewone manier van werken. "Ik fotografeer meestal met lange tijden om precies de verstilling weer te geven, hier was het tegenovergestelde het geval."

Steeds weet Geert Goiris de kijker te boeien door dat éne treffende beeld. Hiervoor trekt hij de wereld rond. Als je de plaatsen ziet waar de foto's zijn genomen, dan is het duidelijk dat hij niet altijd in de meest comfortabele omstandigheden reist.

DE GEEST AAN HET WERK

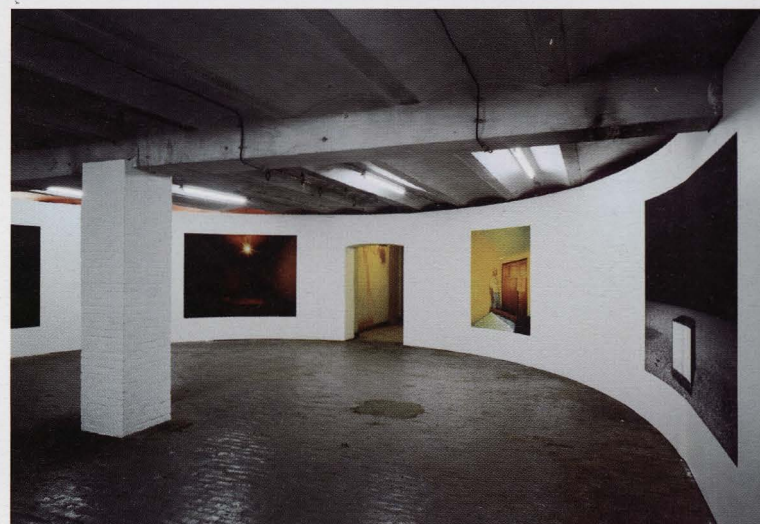
Onlangs presenteerde hij een omvangrijke reeks foto's in het initiatief *Freestate* te Oostende. Hij had er zijn oog laten vallen op een grote kelderruimte die hij tot een ovale zaal heeft omgevormd. Hij toont me de maquette van zijn tentoonstelling daar en bewijst meteen hoe minutieus hij de presentatie van zijn beelden voorbereidt. Het formaat van de foto's heeft hij aangepast aan de ruimte en hij presenteert ze als op de muur gekleefde posters. Op die manier primeert vooral het beeld en veel minder het objectmatige van een foto die is ingelijst of op een metalen drager is bevestigd.

De kunstenaar heeft hier met grote zorgvuldigheid de beelden gekozen die hij wil tonen en ze bewust zo geplaatst dat ze mekaar beïnvloeden en mee de ruimte bepalen. De opeenvolging van beelden is voor hem cruciaal, of het nu in de ruimte gebeurt of in een fotoboek. Er ontstaat een relatie tussen beelden. De kijker legt, al dan niet bewust, verbanden en creëert zijn eigen verhaal. *Freestate* toont bijvoorbeeld een foto van een boot op het land (een pakkend beeld van de teloorgang van het Aralmeer) en dat beeld contrasteert met een foto van een verzonken dorp, enkel een boom steekt nog boven het water uit. Ingrepen van de mens met dramatische gevolgen die al dan niet waren voorspeld...

Heel soms kiest Geert Goiris ervoor om een foto in zwart-witopname te maken zoals het beeld van Milton Keynes, een foto van een spontaan ontstaan crosscircuit. Het zwart-witbeeld benadrukt vooral het grafische in de foto, met name het lijnenspel van de bandensporen, en geeft het beeld ook een meer tijdloos karakter.

Pools at dawn is een opname die zeker anderhalf tot twee uur sluitertijd in beslag heeft genomen. Op groot formaat afgedrukt, geeft het een prachtig verstild beeld,

Blast#6
2001

Pools at dawn
1999

Freestate
TENTOONSTELLING IN OOSTENDE

Fotograaf Geert Goiris

alle details zijn haarfijn te zien. Het laat je wegdromen, verdrinken in het beeld en spontaan denk ik aan die schitterende video van Bill Viola die een wat vervallen zwembad in een exotisch land ten tonele voert of aan de verstilling die je ervaart bij de videobeelden van David Claerbout. Deze beelden zijn ongemeen sterk, grijpen je door hun onovertroffen scherpte en zuiverheid naar de keel, en toch laten ze nog heel veel ruimte voor je eigen verbeelding. Ze laten je niet onberoerd, ze zetten je geest aan het werk.

Schitterend, bijna letterlijk te nemen, is de foto gemaakt in Spitsbergen. De ongewoon zuivere lucht aldaar maakt een dergelijke opname mogelijk, het kleinste detail is te zien. In feite zie je wellicht meer op de foto dan als je zelf op die plek zou staan. Je kan je blik in alle rust scherp stellen, het beeld rustig bekijken en dat is een heel andere ervaring dan als je zelf deel uitmaakt van de omgeving. Er is een beschouwende afstand én betrokkenheid.

MENSEN, ARCHITECTUUR EN REIZEN

Geert Goiris maakt ook wel eens foto's van mensen, al zijn die eerder zeldzaam. Meestal laat hij ze een heel lange tijd poseren. *12 minutes silence* is zo'n foto. De persoon heeft twaalf minuten lang dezelfde houding trachten te bewaren. De foto geeft dus een zeer accuraat beeld van de ruimte en de meubels terwijl de persoon zelf eerder onscherp is weergegeven. Die persoon leeft, de rest is dode materie. Het gaat hier niet zozeer om een portret in de traditionele zin, eerder om de weergave van een levende, ademende aanwezigheid.

Architectuur neemt een voorname plaats in binnen het oeuvre van Goiris. En het gaat hier dan niet om glamour en bejubelde architectuur. Het gaat om gebouwen die hem op één of andere wijze hebben aangegrepen of geïntrigeerd. Zo is er het onwaarschijnlijke *Ministry of Transportation* van Georgië, een avant-gardistisch project dat nu wat staat te verkommeren in Tbilisi. Of de schijnbaar uit de science fiction geplukte *Futuro*-woning die als een UFO tussen de bomen is geland ergens in Scandinavië en de futuristische woonbollen veel dichter

Ministry of Transportation
2003

bij ons in het nabije Nederland. Deze kunstenaar weet wat hij wil, hij gaat bewust op zijn doel af en legt het beeld vast. Het is een document, zeker, maar het is ook het juiste beeld, en om precies dat beeld te maken reist hij de wereld rond.

Reizen is een grote stimulans voor deze kunstenaar, hij vindt het erg belangrijk om zijn blik te verruimen, andere culturen te leren kennen en ervaren, zijn horizon te verleggen. Elk beeld komt immers tot stand vanuit een bepaalde ervaring en moet op zijn beurt aan de basis liggen van een nieuwe ervaring.

Beelden kunnen natuurlijk ook liegen, beelden zijn de weergave van een bepaalde werkelijkheid niet van de werkelijkheid. Zo'n schitterende leugen is de foto *Near Hekla*. Je denkt een onstuimige zee te zien zoals de romantici die in hun schilderijen soms weergaven. Maar eigenlijk kan je bijna nooit zo'n onstuimige zee zo scherp vastleggen, zeker niet als je zelf op een schip je evenwicht tracht te bewaren of je maag probeert in bedwang te houden. Wat je ziet is dan ook helemaal geen onstuimige zee maar gestolde lava van de Hekla en het 'schuim' is eigenlijk sneeuw. Eigenlijk vind ik het heerlijk om zo 'bedrogen' te worden.

Daan Rau

info

Werk van Geert Goiris op tentoonstellingen bij ons en in het buitenland

- Tunnel Vision
Nog tot 7 januari 2007
FotoMuseum Provincie Antwerpen
Waalse Kaai 47
2000 Antwerpen
Open van dinsdag tot en met zondag van 10 tot 18 uur
Gesloten op maandag
Tel. 03 242 93 10
www.fotomuseum.be

- De Spectaculaire Stad: foto's van de toekomst
Nog tot 7 januari 2007
Nederlands Architectuurinstituut Rotterdam
Tel. 00 31 10 4401 248
www.nai.nl

- Jonge Vlaamse kunstenaars
Van januari tot maart 2007
Centro de Arte Caja de Burgos, Burgos
Tel. 00 34 947 256 550
www.cabdeburgos.com

Near Hekla
2000

Futuro
2002